

CHRISTUS ONZE VOORGANGER

‘Als wij alleen voor dit leven op Christus onze hoop gevestigd hebben, zijn wij de meest beklagenswaardige van alle mensen. Maar nu, Christus is opgewekt uit de doden en is de Eersteling geworden van hen die ontslapen zijn’. (HSV)

1 Korinthiërs. 15 : 19, 20

Gemeente van Christus,

Ik begin met een denkbeeldige, maar goed denkbare voorbeeldsituatie. In de kantine van een groot bedrijf zaten vier mensen met elkaar te lunchen. Drie mannen en één vrouw.

Het was kort voor Pasen en ze praatten met elkaar over de komende vrije dagen.

Erik begon. Wat doen jullie met de Paasdagen? ‘Wij gaan heerlijk naar buiten, fietsen op de Veluwe.’

Elly reageerde: ‘Mijn kinderen gaan naar m’n ex en ik ga met mijn vriendin lekker stappen in Amsterdam.’

Mart is single en klusser. ‘Ik ga mijn kamer behangen en de keuken een verfbeurt geven, wat hard nodig is.

Wat ga jij doen, Chris? Nou ja, dat weten we al: jij gaat natuurlijk naar de kerk.’

Allen lachen. Chris ook. ‘Daar heb je gelijk in, Mart. Wij gaan met ons gezin naar de feestelijke Paasdienst in onze wijkkerk om de opstanding van Jezus te vieren en daarna een fikse wandeling maken. ‘k Heb er zin in ook.’

Ze nemen een hap en een slok van hun lunch en dan vraagt Erik: ‘Zeg Chris, geloof jij dat nu echt van die opstanding? Je weet toch net zo goed als wij dat dat een totaal achterhaalde idee is? Ik wil je toch wijzer hebben, man. Jij leeft nog in de Middeleeuwen.

Ieder zwijgt.

‘Ik zie dat anders, Erik’, reageert Chris, waarna ze alle vier opstaan, want de lunchtijd is voorbij en het werk wacht.

Elly en Mart lopen samen achteraan. Elly zegt: ‘Je bent eigenlijk te *beklagen* als je vandaag de dag nog in zoiets gelooft....’

Te beklagen... dat woord gebruikt ook de apostel Paulus in zijn openhartige brief aan de gemeenteleden in de stad Korinthe.

‘Als wij alleen voor dit leven op Christus onze hoop gevestigd hebben, zijn wij de meest beklagenswaardige van alle mensen.’

Ook in zijn tijd waren er – blijkbaar ook in Korinthe – mensen die onmogelijk konden geloven in de opstanding van Christus.

Dat verhaal over Jezus die terugkeerde naar de wereld nadat hij gestorven en begraven was – dat kon toch niet waar zijn?

Geen dode is immers ooit teruggekomen uit het dodenrijk?

Niemand heeft dat feit ooit wetenschappelijk kunnen verifiëren.

Paulus voelt haarfijn aan wat de consequenties zouden zijn wanneer de opstanding van Christus niet waar zou zijn.

Stel zegt hij, dat dat zo zou zijn. Geen leeg graf, geen opstanding, geen levende Jezus, geen Pasen....

Nu, dan is onze prediking zinloos, dan is jullie geloof onzinnig, dan zijn wij leugenaars met ons hele Paasverhaal, dan zijn onze zonden ook niet vergeven.

Dan is dat hele geloof van ons waardeloos als een leeg beukenootje, vals, ijdele praat. Sluit dan je kerk maar. Ophouden met preken.

En onze in geloof gestorven geliefden – verloren zijn ze, allemaal....

En dan zegt hij precies hetzelfde als die Elly van daarnet na de lunch:

‘dan zijn wij te beklagen.’ Hij zegt het heel sterk: *dan zijn wij de beklagenswaardigste van alle mensen*. Waarom?

Wel, we hebben ons met ons geloof vastgeklampt aan een strohalm.

Ons vuur waarvan we dachten dat het uit Gods Geest kwam is een strovuur gebleken.

Onze ijver om mensen voor Christus te winnen is ijdel activisme en ons toekomstbeeld is het ijzeren gelijk van het graf: dood is dood, voor eeuwig. ||

Wat waren dat voor mensen in Korinthe, die twijfelaars en ongelovigen?

Wel, er was een stroming in die tijd die beweerde dat de menselijke geest gevangen zat in het lichaam als in een cel.

Via een weg van ascese zou bij het sterven de ziel tot onsterfelijkheid opstijgen, verlost uit de kerker die het lichaam is.

Een lichamelijke opstanding als van Christus, nee, dat vonden ze maar een plat volksgeloof en dat ontkenden ze heftig.

Gemeente, in onze tijd wordt weer anders gedacht.

Zeker niet minder kritisch dan in Paulus' dagen.

De meerderheid van onze landgenoten wijst elke gedachte aan een opstanding af. Dood is dood, weg is weg.

Leven na dit leven? Onbewijsbaar en onaannemelijk.

'Geloof u ook liever in leven vóór de dood?', zo begint de propaganda van het Humanistisch Verbond.

Pasen? Een sprookje! Wie gelooft dat nou nog?

Gemeente, stellig zult u deze twijfel ook zelf kennen.

Ik tenminste wel.

Ik vind de opstanding het moeilijkst te begrijpen op het kerkhof tussen de graven of bij een urnenmuur.

Op de Veluwe zijn diep in de grond sporen gevonden van mensen die duizend jaar geleden of eerder daar zijn begraven.

Je ziet slechts een zwarte streep in het gele zand. Dat is alles.

Niets blijft er van een mens over dan pulver.

Nu zijn er wel christenen die, onder de indruk van het onbewijsbare, een alternatief Paasgeloof hebben bedacht.

Zo zou Jezus bijvoorbeeld zijn opgestaan *in de harten van de discipelen*.

Er is weleens gezegd: Jezus is gestorven, Christus is opgestaan; namelijk als Idee van de volgelingen. De 'Christusidee'.

Maar Paulus is realist en ziet scherp wat de loochening van Pasen betekent. Dan zijn we de beklagenswaardigste van alle mensen.

Want we hebben in een *idee* geloofd, in een fantoom, een fantasie, een drogreden. En we hebben geknokt en geleden – voor niets.

Kent u dit, gemeente? Ik neem aan van wel.

Het gefingeerde gesprek in de kantine waarmee ik begon berust rechtstreeks op recente meningen in onze postmoderne tijd.

En de vraag komt op ons af of wij niet alleen onder druk staan van kritische vragen van *anderen*, maar ook onder druk van onze *eigen* vragen en twijfels.

En dan gaat het er op of er onder met dat geloof van ons.

Want Paulus heeft wel gelijk: als het niet waar is, Pasen en opstanding, het grootste feest van het christelijk geloof, de rehabilitatie van Jezus, de opening van een nieuw leven met visie op een eeuwige toekomst, wel, dan wankelt ons geloof, ons houvast, onze hoop.

Dan is het over met kerk, bidden en zingen.

Want wie zingt nu over een illusie?

Hoe houdbaar is het Paasgeloof?

Is het bestand tegen de rationele argumenten van de wetenschap, die van geen leven na de dood weet?

Hoe gaat Paulus nu verder?

Het is alsof de apostel denkt: ophouden met redeneren, niet langer beschouwen of argumenteren. Dat overtuigt niemand.

Hij levert dan ook geen bewijs, maar een krachtig *getuigenis*:

‘Maar nu, Christus is opgewekt uit de doden en is de Eersteling geworden van hen die ontslapen zijn’.

Gemeente, is dat een kreet in de ruimte? Net als van een jongetje in een donkere kamer. Het ventje is bang en roept hard: ‘En toch ben ik niet bang, hoor!’

Is dit geloofsoptimisme, niet meer dan een aanname, een onbewijsbare mening?

Stel iemand zegt tegen u: ‘Jezus opgestaan? Kan niet, onredelijk, onzin.’

Is dan uw antwoord: ‘Kun je wel zeggen, toch is het waar. ‘

Dat slaat toch niet aan? ||

Wacht even, gemeente. Laten we eens goed lezen wat Paulus zegt:

‘Christus is opgewekt uit de doden’.

Er staat nu eens even niet *opgestáán* maar *opgewekt*.

Wie heeft de Here Jezus opgewekt? God. De Vader.

Onze blik wordt gericht van de mens naar God.

Dat is Pasen: God wekt de dode Jezus op.

Het gaat niet om de vraag ‘Kan een mens uit de dood opstaan?’.

Het gaat om de vraag: ‘Kan God een mens uit de dood doen opstaan?’

Paasgeloof is Godsgeloof. En dat verkondigt Paulus hier.

Hij predikt als een apostel in Gods naam en roept het uit:

Maar nu, Christus is opgewekt uit de doden!

Dat is niet iets wat betoogd en bewezen kan worden, dat niet.

Het kan alleen *verkondigd* worden.

Paulus is hier niet bezig de opstanding van Christus te bewijzen.

Hij baseert zich op de *Schrift*. Het orgaan van de Heilige Geest.

In de lijn van de Opgestane zelf die de Emmaüsgangers vanuit de Schriften onderwees.

En de Schriften, dat is voor Paulus het Oude Testament.

Dat ádemt de opstanding.

Immers, het getuigt van God de Schepper, die leven schept.

Van Hem die de Heer is boven leven en dood.

Die binnenstapt in de werkelijkheid van het verloren leven.

God, die mensen doet opstaan uit alle verderf.

Voor wie de God van die Israël leerde kennen spreekt de opstanding van Christus volmaakt vanzelf.

Zeker, een *bewijs* voor de opstanding ligt daar niet in.

Wel de *bóódschap* van de opstanding.

Deze boodschap: de levende God is een God die doet opstaan uit alle dood en zonde en verderf.

En van deze macht geeft Hij als teken: de opwekking van Jezus.

Geen bewijs. Nee.

Elk bewijs stelt als vraag: is iets mogelijk, is iets noodzakelijk?

Van Ruler schrijft het zo, treffend en raak: "In de opstanding van Christus is niets dat mogelijk en ook niets dat noodzakelijk is. Alles in de opstanding is alleen maar feitelijk, werkelijk, daad van God en daarom ook onvoorstelbaar. Men kan er alleen maar in *leven*."

Gemeente, dit getuigenis vraagt uw geloof.

God vraagt dat wij hier' amen' op zeggen: "zo is het, dit is waar."

Niet dat wij het begrijpen, niet dat we het bewijzen, maar dat we het *aanvaarden* omdat het God zelf is die het kan en wil en doet.

Die God gaat al ons menselijke kennen en kunnen te boven!

Paulus vervolgt zijn zin: Christus is opgewekt uit de doden *als eersteling van hen die ontslapen zijn*.

Jezus is de eerste, de eerste opgewekte uit de doden van de hele mensheid. Maar velen zullen hem volgen.

Ik moet bij dat 'eersteling' altijd denken aan een wachtkamer van een dokter.

De eerste is bij de arts binnen. Maar na een poosje komt de dokter de wachtkamer in en zegt: 'Wie volgt'. En zo gaat dat steeds maar door. Zo zal het zijn met de ontslapen volgelingen. Zij zullen eens worden geroepen: 'Wie volgt'.

U moet ook weten, gemeente, dat Paulus dat begrip 'eersteling' haalt uit de Thora, de regels van het Oude Testament. De wet voor Israël. Het is een term uit de *oogst*.

Op de Paasdag werden door een Israëlitische boer de eerste rijpe halmen van de gersteoogst los tot een garf bijeengehouden.

Daarmee ging hij naar de tempel.

En dan werd die garf vanuit één middelpunt naar alle kanten bewogen. De eerste rijpe halmen wuifden over het hele land, over alle akkers en alle woningen.

Dat was belofte en teken van de *hele* oogst.

Zó is Jezus Christus de eersteling: hij wuift over allen die ontslapen zijn, over het hele dodenrijk en over alle wijde kerkhoven, over de hele aarde die gevuld is met talloze dodenakkers. Ook zoveel oorlogsgraven.

Dat heeft deze betekenis: Christus zal de volle oogst binnenhalen.

Van hem en van zijn opstanding uit is er leven en toekomst, voor de mens en voor de wereld. Daarom is Pasen het grootste feest van Christus' kerk.

Gemeente, zo moet u het leven van uzelf en van de wereld zien.

Wij allen leven onder het wuiven van de eersteling Jezus Christus.

Wij staan te rijpen op de akker. Het gaat naar de oogst toe.

In onszelf zit die rijping niet, wij leven toe naar sterven en ondergang.

Dat moeten we maar eerlijk onder ogen zien en erkennen.

De dood tekent zo duidelijk onze verlorenheid.

Maar we hebben een God die is opgewassen tegen de dood en de verlorenheid van ons bestaan.

Daarom is er een belofte en toekomst voor ons en voor de wereld.
Een paar verzen verder in deze brief aan Korinthe schrijft Paulus over het koningschap van Christus. Jezus is koning. Over de kerk en de wereld. De rechtvaardige Messiaskoning van Psalm 72.

Ingehuldigd door de Vader met Pasen en Hemelvaart.

En zo staat Hij boven alle koningen en presidenten van de wereld.

Ook koning Willem Alexander heeft Koning Christus boven zich.

Jezus onze koning!

En hij opent in de toekomst zijn koninkrijk voor eeuwig. Dat verwachten wij. Dat koninkrijk komt. Maar wij maken dat rijk zelf hier en nu niet.

Dat is Gods werk. Eens komt die grote dag. Daar leven we heen.

Toch – soms mag er in de tijd nu en hier een *teken* van dat koninkrijk van gerechtigheid en vrede worden opgericht.

Toen God ons land en volk bevrijding gaf in 1945 was dat een teken van zijn gunst.

Zij die daarvoor – voor ons – gesneuveld waren en de miljoenen slachtoffers, werden en worden herdacht in dodenherdenkingen en erekransen op 4 mei.

En de bevrijders werden bejubeld, zeker. Maar in de kerk werd de HERE GOD gedankt.

De tirannie verdreven, bevrijding, teken van Gods genade voor een uitgemergeld en verarmd volk. Wat een feest was dat!

Maar de diepste bevrijding is de verlossing uit zonde, verderf en dood.

Die bevrijding heeft Jezus door kruis en graf heen voor ons verworven.

Let op: Paulus noemt Christus niet de eersteling van de levenden maar *van hen die ontslapen zijn. Van de gestorvenen.*

Wij zijn nog in de macht van dood en verderf, ja.

We hoeven ons geen enkele illusie te maken: het leven is kort, zo voorbij, het levenseinde staat voor elk mens voor de deur.

Maar juist zo, als ontslapenen, juist zo is Christus onze eersteling.

En dat geeft ons hoop, gemeente.

In zijn opstanding heeft God laten zien wat Hij met ons voorheeft.

Onze catechismus zegt het zo mooi en zo bemoedigend: Voor ons is de opstanding van Christus *een zeker pand – waarborg – van onze eigen zalige opstanding* (vgl. Zondag 17).

Gemeente, het is Pasen geworden – er is hoop!

Niets in onze wereld, niets in ons leven, is zo zwart en zo troosteloos, of we worden geroepen tot hóóp, ook in moeilijke en donkere dagen.

Christus wuift vrolijk over alle dood en verderf.

U denkt misschien op dit moment aan een geliefde die is heengegaan.

Haar of zijn leven is voorbij, o en voorgoed voorbij....

Hopeloos? Er is hoop! Klem u vast aan Jezus Christus.

Wij mogen zelfs in en na de dood hopen op Hem.

Hij is onze Voorganger en de zijnen volgen Hem.

In het Wilhelmus staat een strofe over de broer van Willem van Oranje, Adolf, graaf van Nassau.

Hij sneuvelde in de strijd tegen de tirannie. Gaf zijn leven voor anderen.

Ons volkslied bezingt het zo:

Graaf Adolf is gebleven
In Vriesland in den slag,
Zijn ziel in 't eeuwig leven,
Verwacht de jongste dag.

Amen

